

Planellas: “Vogliamo che il Concilio Tarraconense diventi un modello di riferimento”

Dv, 22/01/2021 per Catalunya Religió

([Arquebisbat de Tarragona/CR](#)) La Cattedrale di Tarragona ha ospitato lo scorso 21 gennaio la celebrazione di ringraziamento per il 25° anniversario del Concilio Provinciale Tarraconense del 1995. L'eucarestia, presieduta dall'arcivescovo di Tarragona e presidente della Conferenza episcopale tarraconense, **Joan Planellas**, è stata concelebrata dal cardinale **Joan Josep Omella**, arcivescovo metropolita di Barcellona, **Joan-Enric Vives**, arcivescovo-vescovo di Urgell, e dai vescovi delle diocesi di Girona, Lleida, Vic, Terrassa e Tortosa.

L'arcivescovo Planellas, nell'omelia, ha ricordato le parole dei vescovi dell'epoca che nel Decreto di promulgazione definivano il Concilio “un dono di Dio” e “un tempo di grazia”. “Vorremmo che il suo lascito - ha sottolineato - estremamente attuale malgrado il tempo trascorso, fosse riletto, accolto, interiorizzato ed esplicitato con un'adeguata ricezione. Vogliamo che il Concilio Tarraconense diventi un modello di riferimento del nostro presente e del nostro futuro ecclesiale”.

L'arcivescovo Planellas ha constatato che “il lavoro del Concilio Provinciale è stato una ricerca di segni di risposta alla domanda fatta allo Spirito” che ha l'evangelizzazione come comune denominatore. “Il primo segreto per l'evangelizzazione è la conversione personale e, attraverso questo cammino, la purificazione e rivitalizzazione delle istituzioni e dei servizi ecclesiali”, puntualizzando che tale conversione avviene nel quadro di determinate circostanze e tradizioni e di un temperamento specifico.

L'arcivescovo, citando [il documento](#) presentato alla fine della celebrazione, ha posto particolare enfasi sul consolidamento dell'unità pastorale delle dieci Chiese diocesane della Catalogna, vissuta con spirito di comunione e di coordinamento pastorale, in modo che le decisioni che si vadano prendendo in mezzo alle

vicissitudini e incertezze del momento siano “veramente plasmate con l’argilla del nostro popolo”. In questo percorso di comunione e di crescita del senso di appartenenza, concetto ripreso anche nell’ultima enciclica di Papa Francesco, Fratelli Tutti, il prelado ha affermato che bisogna cercare il dialogo e scommettere su una cultura dell’incontro “perché non venga snaturata la nostra storia o sia negato quel sentimento di appartenenza autentico e naturale che è la legge divina di ogni essere vivente, come affermava il venerabile vescovo di Vic, Josep Torras i Bages”. “Trasmettiamo, dunque, alle nostre Chiese le diverse istanze sociali e al mondo della politica questo spirito” ha sottolineato.

“Con questo testo noi vescovi invitiamo i cristiani delle Chiese di Catalogna ad avere uno sguardo grato al passato, un vivo desiderio di impegno nel presente che ci tocca vivere e uno sguardo di speranza al futuro” ha detto il cardinale Omella presentando il Documento dei vescovi “Spirito, dove guidi le nostre Chiese? A 25 anni dal Concilio Provinciale Tarraconense del 1995”. Nella speranza che “il lavoro fatto 25 anni fa dia ogni giorno frutti più abbondanti sotto l’azione dello Spirito Santo che muove tutta l’attività della Chiesa”. L’arcivescovo di Barcellona, a nome di tutti i vescovi delle diocesi catalane, ha affermato che bisogna continuare a consolidare gli obiettivi del Concilio Tarraconense senza paura e “avanzare decisamente nell’implementazione delle misure necessarie per passare dai desideri ai fatti”. In questa linea, il cardinale ha rimarcato la necessità di rinnovare il linguaggio teologico, spirituale e pastorale e di vivere una corresponsabilità ecclesiale autentica, con un protagonismo reale del laicato.

Solemnitat dels Sants Fructuós, Auguri i Eulogi

21 gener 2021. Catedral de Tarragona

Cloenda del XXVè. Aniversari del Concili Provincial Tarraconense

Lectures: Daniel 3,14-20.91-92.95; Salm 33,2-3.4-5.6-7.8-9; Hebreus 10,32-36; Joan 17,11b-19

Cada 21 de gener, l’Església de Tarragona celebra la festivitat dels seus sants màrtirs Fructuós, bisbe, i Auguri i Eulogi, diaques. Avui celebrem la solemnitat dels primers màrtirs de les nostres Esglésies que pelegrinen a Catalunya. La seva història es remunta a la meitat del segle III i la coneixem gràcies a l’existència d’un document anomenat *Passio Fructuosi* —que, en la seva part central, acabem de proclamar a la nostra celebració i que aquest matí, en la mateixa Capella de Sant Fructuós d’aquesta Catedral, hem proclamat solemnement en la seva totalitat—, un text escrit per un cristià culte i amb bona formació teològica, possiblement clergue. Es tracta del document literari martirial més antic de tota la península ibèrica. Un document importantíssim per a la nostra història cristiana, que ens remunta a l’any 259 i que, fins i tot, tingué un fort ressò en la literatura cristiana de l’època tardorromana: sant Agustí mateix el cita en un sermó i, d’altra banda, el poeta Aureli Prudenci li dedica un himne en una de les seves obres.[\[1\]](#)

I és en aquest dia incomparable que, pouant de la flama de la fe dels nostres Pares, enguany, malgrat les serioses restriccions ocasionades per la pandèmia, podem

celebrar amb els altres bisbes i amb una representació de les diverses Esglésies, el vint-i-cinquè aniversari de la celebració del Concili Provincial Tarraconense que, tal dia com avui de fa ja 26 anys, tot just s'iniciava amb una missa solemne aquí a la Catedral primada de Tarragona.

Entenem que continuen essent vàlides les paraules dels bisbes, predecessors nostres, els quals, una vegada rebuda de la Santa Seu la *recognitio* de les resolucions conciliars, en signaren el Decret de promulgació —d'això, el proper mes de juny en farà vint-i-cinc anys—, i qualificaren el Concili Tarraconense de «do de Déu» i de «temps de gràcia i de benedicció del Pare, per Jesucrist, en l'Esperit». Així van viure l'esdeveniment conciliar les Esglésies amb seu a Catalunya. I el seu llegat, summament actual malgrat el temps transcorregut, voldríem que fos rellegit, rebut, interioritzat i explicitat amb una adequada recepció. Volem que el Concili Tarraconense esdevingui pauta de referència en el nostre present i futur eclesials. D'aquí que, en acabar la nostra celebració d'avui es farà públic un document signat per tots els bisbes i que serà presentat aquí mateix a la Catedral pel Cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe metropolità de Barcelona.

El treball del Concili Provincial va ser una recerca de signes de resposta a la pregunta feta a l'Esperit. Una pregunta ben vàlida i actual en el nostre avui eclesial: «Esperit, què dius a les Esglésies de la Tarraconense?». Aquest era precisament el títol de la Carta Pastoral dels nostres bisbes en l'epifania del 1994, quan convocaven el Concili Provincial. Les nostres Esglésies havien viscut amb gran intensitat el Concili Vaticà II i maldaven amb esperança per aplicar-ne les orientacions amb intensitat renovada i amb imaginació creativa, a la llum de l'Esperit. El Concili Tarraconense es proposà, com a denominador comú dels temes a tractar, l'evangelització. I el primer secret per a l'evangelització és la conversió personal i, per aquest camí, la purificació i la vitalització de les institucions i dels serveis eclesials.

Ara bé, ni la conversió personal ni la purificació de les institucions i dels serveis eclesials no tenen lloc en una cambra asèptica, esterilitzada. Pensar en un Evangeli químicament pur seria somniar. L'Evangeli és per als homes i dones, cada un dels quals viu unes circumstàncies pròpies, té les seves tradicions, el seu tarannà específic i la seva pròpia manera d'expressar-se. Justament això enriqueix la Bona Notícia de Jesús. I el que podem dir de les persones podem dir-ho igualment dels pobles. D'aquí la intenció del Concili Tarraconense.

Uns passatges del venerable bisbe de Vic, Josep Torres i Bages, en la seva obra *La Tradició Catalana* ens poden ajudar a situar la recepció del Concili Tarraconense en l'avui de les Esglésies amb seu a Catalunya. Foren escrits ja fa cent-vint-i-cinc anys, però, tot i l'estil literari de l'època, conserven la seva plena vigència i actualitat. El venerable bisbe escriu que la religió cristiana pot «identificar-se amb una comarca, sense que ella hagi de sacrificar cap de sos elements; ans bé quedant aquests emparats per la mateixa religió». «L'Església és regionalista perquè és eterna». Els organismes polítics, els Estats, són fruit de les enteses i dels pactes dels homes. Les nacions, en canvi, són «unitats socials naturals formades, no en congressos, ni en dietes d'homes d'Estat, sinó en els eternals consells de la Providència divina. Per això ja la difusió evangèlica es féu no tenint en compte els Estats polítics sinó les diverses *gents* o nacions, i predicà no als súbdits de l'imperi romà o de l'imperi persa, sinó als fills de Corint o de Roma, o de Tessalònica o d'Esmirna, o de Galàcia. La religió... és una sobrenatural perfecció de la naturalesa i per això cerca les entitats naturals més que les polítiques, és a dir, més la regió

que l'Estat, perquè és divinament *naturalista*».[2]

I afegeix també una mica més endavant: «Les grans assemblees eclesiàstiques que anomenem Concilis, proven també aqueixa tendència [...]. Reuneix rares vegades, sols per necessitats que atenyen a tot el llinatge humà, el Concili Universal; però és amiga de que sovint es reuneixin concilis provincials, més encara sínodes o concilis diocesans; reconeixent que hi ha una vida *religiosa* en cada territori que per si mateixa ha d'arreglar-se les coses, salva[nt] sempre l'autoritat i la primacia del successor de Pere».[3] Fins aquí la citació del venerable bisbe.

Molt estimats i estimades. «La concreció del camí conjunt de comunió entre les deu Esglésies diocesanes amb seu a Catalunya passa per la consolidació de la unitat pastoral entre elles, entesa i viscuda amb esperit de comunió interdiocesana i de coordinació pastoral». Això ho afirmem els bisbes en el document que es farà públic al final d'aquesta Eucaristia. Avui, podríem demanar al Senyor, en aquesta solemnitat dels nostres primers màrtirs que, fonamentats en la fe dels primers Pares, a la llum del Concili Provincial, la Conferència Episcopal Tarraconense pugui avançar en aquest camí d'unitat pastoral. Perquè tan sols així les decisions que es vagin prenent enmig de les vicissituds i incerteses del moment present, estaran veritablement emmotllades amb l'argila del nostre poble.

El papa Francesc, a la recent Encíclica *Fratelli tutti*, parla de fomentar el «sentiment de pertinença» (n. 230). «Perquè la nostra societat hi guanya quan cada persona, cada grup social, se sent veritablement de casa. En una família, els pares, els avis, els fills són de casa; ningú no està exclòs. Si un té una dificultat, fins i tot greu, encara que se l'hagi buscada ell, els altres corren a ajudar-lo, li donen suport; el seu dolor és de tots [...]. Les baralles de família són després reconciliacions». I, en la mateixa Encíclica, el papa parla de «l'amor a la terra, al poble, als trets culturals propis. No puc trobar-me amb l'altre si no posseeixo un substrat on estic ferm i arrelat, perquè des d'allí puc acollir el do de l'altre i oferir-li quelcom veritable [...]. El bé de l'univers requereix que cadascú protegeixi i estimi la seva pròpia terra» (n. 143). Però, com afirmava sant Fructuós en el moment de donar el seu testimoniatge sublim, també «ens cal tenir en el pensament l'Església catòlica, de llevant fins a ponent». D'aquí que —afegeix el papa—, «no és possible ser sanament local sense una sincera i amable obertura a l'universal, sense deixar-se interpel·lar pel que s'esdevé en altres bandes, sense deixar-se enriquir per altres cultures o sense solidaritzar-se amb els drames dels altres pobles» (n. 146).

Per tot això, afirma el papa, cal apropar-se, expressar-se, escoltar-se, mirar-se, tractar de comprendre's, buscar punts de contacte... aquesta és la definició del verb «dialogar». Si no hi ha diàleg, vol dir que no hi ha preocupació pel bé comú, que només hi ha imposició. En el diàleg dels diferents sempre neix una nova síntesi, un mestissatge (cf. n. 148). Els herois del futur seran els qui sàpiguen trencar aquesta lògica malaltissa i implantar la cultura de la trobada. El papa exclama aquí: «Déu vulgui que aquests herois s'estiguin gestant silenciosament en el cor de la nostra societat» (n. 202). Trametem, doncs, a les nostres Esglésies, a les diverses instàncies socials i al mateix món de la política aquest esperit! Davant la polarització del moment present, maldem amb totes les energies i amb les mediacions que calguin perquè s'estableixi la cultura de la trobada, i perquè no es desnaturalitzi la nostra història o es negui aquell sentiment de pertinença autèntic i natural que és la llei divina de tot ésser viu, com afirmava també Torras i Bages a *La Tradició Catalana*.[4] En canvi, si es respecta i s'ajuda a mantenir-ho viu, es

farà la veritable unió entre germans i germanes, l'única que val la pena, perquè és l'única que és justa. Com afirmava el Cardenal Omella en el seu discurs a la Conferència Episcopal Espanyola, «la tasca de reduir la crispació i de promoure la cultura de la trobada no sols correspon als mitjans de comunicació i a les figures públiques [o del món de la política], sinó a tots nosaltres. La podem portar a terme en els nostres contextos diaris, en les converses, en les xarxes socials, en la formació dels infants i els joves, en els missatges que posem en circulació en la societat».[5] Hem de donar contínuament oportunitats a la concòrdia i a la reconciliació, esdevenint artesans de pau. I davant la complexitat dels moments polítics i socials que vivim, en el marc d'una crisi econòmica agreujada per la pandèmia i en la perspectiva d'unes noves eleccions al Parlament de Catalunya, a nivell eclesial procurem que els fervors polítics d'un costat o de l'altre no ens eixarreeixin l'esperit. Perquè, com també afirmava Torres i Bages: «La Religió és com l'aire, que tothom l'ha de respirar».[6]

El Concili Tarraconense era conscient que no podia reduir la pastoral a un problema de simple reorganització i coordinació. Es tractava, en canvi, de reunir el Poble sant de Déu en l'Esperit Sant, per tal de fer de les nostres Esglésies el santuari de la presència de Déu enmig nostre, anticipació de l'Església celestial i, al mateix temps, esdevenir fermes en la fe i fortes en el testimoniatge de Jesús, «sostenint lluites i sofriments», com ens deia la Carta als Hebreus que avui se'ns ha proclamat, i «no adorar les estàtues d'or» que constantment ens ofereix el món, com s'indicava a la primera lectura treta del profeta Daniel. Per això, ens cal donar gràcies a Déu per l'experiència eclesial que va suposar el Concili per a les nostres Esglésies.

Però el Concili Tarraconense no va ser una flor d'estiu; el seu llegat no pot quedar reduït a la biblioteca o als arxius pels estudiosos. Ara, el que ens cal és que tots plegats fem dels seus documents i resolucions un torrent d'aigua que regui la terra, que amari les nostres Esglésies assedegades d'Evangelí i pugui donar flors i fruits al llarg dels anys. De fet, el document que presentarem al final de la celebració d'avui, l'hem escrit pensant que, a partir d'ell, en puguin brollar iniciatives concretes i engrescadores per al nostre present eclesial. Amb tot, no hi ha res més cristià que esperar. «El Senyor m'ha escoltat, res no m'espanta», cantàvem en el Salm de la missa d'avui. Nosaltres mateixos —els qui avui participem d'aquesta Eucaristia i els qui la seguïu telemàticament— som el resultat del somni esperançat de Jesús, que tot ho confiava al Pare. I, com hem escoltat a l'Evangelí d'avui, Jesús prega per nosaltres i ens confia les seves paraules per tal que, preservant-nos del Maligne i sense ser del món, puguem estar més encarnats en el món. I mentre correm la nostra etapa d'aquesta cursa apassionant, a la llum del Concili Tarraconense i amb el testimoniatge de fe dels nostres primers màrtirs, el bisbe Fructuós i els seus diaques, avui se'ns ofereix l'ocasió de fer no una nova Església, però sí renovar a fons la que ja tenim i formem, i que ens ha estat confiada. Una Església acollidora, que aporta sentit i esperança, que mostra a través del nostre testimoniatge fins on arriba l'amor de Déu.

---

[1]. Sant Agustí, *Sermo* 273: PL 38, 1247-1252; Prudenci, *Peristephanon*, Himne VI: PL 60, 411-424.

[2]. Josep Torras i Bages, «La Tradició Catalana», en Id. *Obres completes*,

Barcelona: Selecta (Biblio-teca Perenne, 7. Edició del Centenari) 1948, 14.

[3]. *Ibíd.*, 15.

[4]. *Ibíd.*, 29-31.

[5]. Juan José Omella, *Discurso inaugural de la CXVI Asamblea Plenaria de la Conferencia Episcopal Española* (16-XI-2020), Madrid: Edice 2020, 19.

[6]. Josep Torras i Bages, *Carta a Ricard Permanyer*, Vic, 28 de gener de 1900.